

GAZETA

Wielkiego

Xięstwa

P O Z N A Ń S K I E G O .

Nakładem Drukarni Nadworniej *W. Dehera i Spółki.* — Redaktor: *A. Wannowski.*

№ 238. — We Wtorek dnia 11. Października 1836.

Wiadomości krajowe.

Z Berlina, dn. 9. Październ.

Przybył tu: Królewsko-duński Szambelan, nadzwyczajny Posel i pełnomocny Minister przy dworze tutejszym, Hr. Reventlow, z okolic nadreńskich.

~~~~~

Wiadomości zagraniczne.

R o s s y a .

Z Petersburga, dnia 17. (29.) Września.

Buletyny o stanie zdrowia N. Cesarza Jmci.

N. Cesarzowa Jmć rozkazała podać do powszechnej wiadomości odebrane następane buletyny o stanie zdrowia N. Cesarza. — Ośmnasty. 12. Września, o godz. 8. wieczor. N. Pan przybył do miasta Riazania w zaspokajającym stanie zdrowia; zrośnięty obojczyk bynajmniej od pięciodniowej podróży nie ucierpiał." (Podpisano:) Lejb-medyk Arendt. — Dziewiętnasty. 13. Września, o 8 godzinie wieczor. „J. C. Mość przybył szczęśliwie do miasta Kołomny. Zdrowie N. Pana zupełnie jest zaspokajające." (Podpisano:) Lejb medyk Arendt. — Dwudziesty. 14. Września, o 8 godzinie wieczor. „N. Cesarz Jmć, przybył do stołecznego miasta Moskwy w stanie zdrowia zupełnie zaspokajającym."

(Podpisano:) Lejb medyk Arendt. — Carskie-Sioło, 17. Września. „Dzisiejszego rano, o godzinie 6ej, N. Pan przybył w zupełnym zdrowiu do miasta Carskiego-Sioła. Spojenie złamanego obojczyka trwale się umocniło, nie zostawiwszy prawie śladu; z tego powodu codzienne wiadomości o stanie zdrowia N. Cesarza Jmci, ustają." (Podpisano:) Lejb-medyk Arendt.

Podług potwierdzonego przez N. Cesarza 23. Czerwca zdania Komitetu PP. Ministrów, osoby płci męskiej i żeńskiej, które nie skończyły swego wychowania w rządowych zakładach, nie mogą zostawać ani domowemi nauczycielami lub nauczycielkami, ani być dopuszczane do sprawowania tych obowiązków, jeśli nie mają: osoby płci męskiej, lat ośmnastu, a żeńskiej lat szesnastu.

Podług ogłoszonego w dzienniku Ministerstwa Oświecenia spisu, 9. Czerwca, N. Cesarz nagroził podarunkami: Starszych nauczycieli w gymnazyum Winnickim Jakowlęwa, w Wieleńskim Batoszewicza, Foka i Kalinowskiego, nauczyciela matematyki w szkole szlacheckiej Kowieńskiej Sławińskiego, nauczyciela rysunku w gymnazyum Wieleńskim Przybylskiego i dozorcę szkoły powiatowej Międzybożskiej Bułaga; datkiem pieniędzy: w uniwersytecie Sw. Włodzimierza pomocnika bibliotekarza Bahrynowskiego, kancelarzystów

Taranienska, Lenuara, Klimskiego, Fiszera i Cybulskiego i zostającego przy bibliotece Janickiego; — W okręgu naukowym Kijowskim: dyrektora gimnazjum Klewańskiego Kulżyńskiego, starszych nauczycieli gimnazjów Żytomirskiego Mikulskiego, Kamieniecko Podolskiego Pajewskiego, młodszych nauczycieli w gimnazyjach Klewańskim Modejskiego i Michalskiego, w Winnickim Mengleta, w Kamieniec-Podolskim Diurena, nauczycieli rysunku w gimnazyjach Kijowskim Krasnokuckiego, w Żytomirskim Sobkiewicza i pisarza w Kijowskiej dyrekcji szkół Pohorelko; — W okręgu Białoruskim: dyrektora szkół gubernii Mohylewskiej Wietryńskiego, dozorcę szkoły miejskiej w Kiejdanach Brodowskiego, starszego nauczyciela w gimnazyum Grodzieńskim Maleckiego, dozorcę szkoły powiatowej Orszańskiej Kukiela, nauczyciela szkoły pow. Wieliżskiej Tomkowida, szkoły Kowieńskiej Kujawskiego, młodszego nauczyciela w gimnazyum Dynaburskim Łukińskiego, nauczyc. w szkole pow. Połockiej Ryndina, w Nowelskiej Radkiewicza, w Pińskiej Leszkiewicza, w Wieliżskiej Zacharewicz, nauczyciela w szkole parafialnej Dynaburskiej Pietrowskiego, pisarza w dyrekcji szkół Grodzieńskiej Maciejewicza, nauczyciela religii w szkole pow. Połockiej Kapaniewicza, pisarza przy 2m gimnazyum Wileńskim Pacewicza, urzędników kancelaryi w rządzie okręgu szkolnego Białoruskiego: Węglińskiego, Matuszewicza, Czerbiszewicza i kancelarzystów Sudziłowskiego, Romankiewicza i Kulikowskiego, tudzież urzędnika Wileńskiej Medyczo chirurgicznej Akademii Zajączkowskiego; — Oświadczeniem Monarszego zadowolenia za gorliwą służbę: lekarza przy uniwersytecie Sw. Włodzimierza Majewskiego, dozorcę szkoły Teofilpolskiej Kulczyckiego i Radcę w Rządzie Uniwersytetu Sw. Włodzimierza Kozaczynskiego.

J. C. M. stosownie do zdania Komitetu PP. Ministrów, 6. Czerwca raczył rozkazać, aby kapłani i dyakoni Grecko-rosyjskiego wyznania, mający stopień akademicki magistrów, kandydatów, lub studentów, albo i ci, co bez stopnia skończą kurs teologii i innych nauk w seminariach z wydanem o tem świadectwem, mogli, bez osobnego egzaminu, uczyć w prywatnych domach religii i innych przedmiotów, które w ich świadectwach będą wymienione. Kapłani i dyakoni którzy nie skończyli kursu w seminariach przepisanego, mogą uczyć u siebie i w domach prywatnych czytania, pisania, katechizmu i arytmetyki. Pomocnicy kościelni nie mogą zajmować się nauczaniem początkowem bez stosownego egzaminu i swia-

dektwa. Dozorcy mają szczególnie przestrzegać wykonania tych prawideł, a zwłaszcza doglądać aby nauczaniem dzieci nie trudniły się osoby duchowne i pomocnicy kościelni, których sprawowanie się nie jest wcale nieposzlakowane.

Francya.

Z Paryża, dnia 30. Września.

W pierwszej połowie przyszłego miesiąca ma tu przybyć z Valençay Xiążę Tallejrand.

Galignan i Messenger umieścił pismo z Rzymu z dnia 16. b. m. w którym donoszą, że Pan Thiers stanął tamże dniem pierw. Nasamprzód odwiedził Pana Ingesa, Dyrektora tamecznej francuzkiej akademii malarskiej, w towarzystwie którego zamyśla Pan Thiers obejrzeć wszystkie wielkie pomniki rzymskie.

Słychać, iż Monitor za kilka dni ogłosi spis tych, którzy otrzymają dostojność paroską. W liczbie ich ma być Pan Schoren, oraz blisko 20 członków Izby Deputowanych.

Journal des Débats pisze: „W dzienniku Revue des deux Mondes umieszczono opis czynu, ściągającego się do wyprawy wychodców hiszpańskich, przedsięwziętej w r. 1830 przeciw Rządowi Ferdynanda VII. W opisie tym czytamy między innymi, iż ówczasowe Ministerjum francuzkie, do którego także Hrabia Molé należał: nie tylko zachęcało do tego przedsięwzięcia; ale że nawet Minister spraw zagranicznych, Hrabia Molé, dał Generalowi Lafayette'owi własnoręcznie z królewskiej skrzatki wzięte 100,000, fr. dla zapewnienia skutku onego. Jesteśmy upoważnieni do oświadczenia, iż podanie to jest fałszywe; że Hrabia Molé, ani bezpośrednio, ani za pośrednictwem innych, nie dał Generalowi Lafayette'owi żadnej sumy na wyprawę wychodców hiszpańskich, bądź w imieniu Rządu, bądź też w imieniu Króla, lub z fundusów jego ministerstwa, i że Rząd francuzki żadnym sposobem nie zrzucił tej wyprawy, ani jej sprzyjał.“ — Tymczasem dzienniki Temps, Courrier francais i Journal du Commerce dowodzą prawdziwości podania w dzienniku Revue des deux Mondes, a nawet Pan Viardot, autor tegoż podania, zbija zaprzeczenie ministeryalnego dziennika des Débats.

(Kor. prywat.) — Nowy Minister Wojny, General Bernard, był Adjutantem Króla i członkiem Ministerjum Xięcia Bassano. Jest on stronnikiem Hrabiego Molé, i wniesie jego do Gabinetu, utworzy tam równowagę zdań. Pan Martin (du Nord), nowy Minister Handlu, bronić będzie, jako mówca, systematu rządowego w Izbie Deputowanych. Słychać, iż Anglia powiększy stanowisko floty swej przy Lizbonie, aby w razie potrzeby,

służyła na ochronę Królowej Donie Maryi. Francya nie myśli o żadnej interwencji. Przeciwnie postanowiono, aby oddział złożony z 2,400 ochotników, przeznaczony do połwyżu pirenejskiego, znajdujący się w Pau, wysłany był do Afryki. Przeciwnicy Pana Molé zarzucili mu, iż po wypadkach lipcowych z r. 1830, rozdzielał znaczne summy między wychodźców hiszpańskich, znajdujących się we Francyi. Doniesienie to zbija teraz Journal des Débats. Pan Isturiz przybył do Paryża. Rząd francuzki wydał ostre rozkazy, aby Karolistów nie dochodziła broń i amunicya; i zdaje się, że traktat poczwórny w tej mierze będzie ściśle wykonywanym. Dzienniki angielskie mówią już teraz w łagodniejszym tonie o ministrach francuzkich. Panowie Guizot i Duchatel znajdują w Anglii stronników. Pan Molé starał się uniewinić z zarzutu mu uczynionego. Pan Thiers uczynił sobie był zadanie, aby ożenić Xięcia Orléans, Związał przeto ściślejsze stosunki z stałym łądem, i chciał przystać na wszelkie concessye. Omylony w swem oczekiwaniu, dał się powodować swojemu drażliwemu charakterowi, i chciał się w mieszać do sprawy hiszpańskiej, podczas, gdy dawniej, nie w imieniu Króla, ale w imieniu swoim własnem, starał się wejść w układy na korzyść Don Carlosa. Pan Molé nie zdaje się wspierać Don Carlosa; nie myśli też o interwencji; i zajmuje się jedynie tém, czego wewnętrzne stosunki Francyi wymagają, nie zrzekając się wszakże związków z W. Brytanią.

Hrabia Wetterstedt, szwedzki Minister spraw zagranicznych, przed wyjazdem z tutejszej stolicy napowrót do Sztokolmu, otrzymał z rąk Króla Jmci wielki krzyż orderu legii honorowej.

Siostra Napoleona zwiedziła dnia 26. z. m. kolumnę Vendôme w towarzystwie kilku starych i wiernych sług wielkiej pamięci brata swego. Ex Królowa Neapolitańska z zachwyceciem przypatrywała się posągowi Napoleona, i lzy zrosiły jej oczy. Na zajutrz zwiedziła bramę tryumfalną. Między osobami towarzyszącymi wdowie Murata, oprócz Generała Bertrand, który był z Napoleonem na wygnaniu, znajdowali się: Pan Sapey, członek Izby Deputowanych, przyjaciel Lucyana Bonaparte'go i Pan Mosbourg, były Minister skarbu przy Królu Joachimie.

Z dnia 1. Października.

Dziennik wojskowy donosi: „Obóz pod Ciampiegnę dn. 3. m. b. zwinięty zostanie. Xiążę Orleański (wedle pogłoski) zwiedzi następnie kilka fortek nadgranicznych a potem puści się do Afryki.“

Rząd odebrał dwie telegraficzne depesze z Narbonne z d. 29. m. z. i 1. m. b. Pierwsza, datowana z Perpignan z dn. 29. Września donosi, że dniem przedtem o 7. godzinie wieczorem, Pułkownik Maroto na czele 3000 Karolistów wieś jedną w pobliżu Puycerdy obsadził. Mieszkańcy hiszpańskiej Cerdagny uchodzili tłumami na terytoryum francuzkie. Druga depesza zwiastuje, że Marato dnia 29. zrana, za nadejściem Gurrey w 2000 wojska, z stanowisk swoich znowu ustąpił i że go Krystyniści pod Moliną ścigają.

W Messenger czytamy: „Polityka Ministerium z dnia 6. Września, pod względem spraw hiszpańskich nie podoba się podobno wcale gabinetowi z St. James. Równocześnie rząd nasz bynajmniej nie zadowolony z planu Anglii usadowienia się w San Sebastianie i zajęcia portu Passage. W skutek tego wezwano Generała Sebastianiego, ażeby się jak najrychlej udał na miejsce urzędowania swego. Dodają, że dyplomata ten najdalej d. 15. Października stąd do Londynu wyjedzie.“

Z dnia 2. Października.

Nadeszłe z dnia 24. Września wiadomości z Madrytu nie brzmią nader pomyślnie a jeśli dobrze nas zawiadomiono, klęska poniesiona przez Gomeza pod Villarobledo, nie wstrzymała go jednak od dalszego pochodu. Uczyniliśmy zaraz z początku uwagę, że przy utarczce tej tylko straż tylna Karolistów w skutek dzielnego napadu jazdy krystynskiej, ucierpiała. Dzisiaj donoszą nam prócz tego, że owi 1300 jeńcy, których Brygadyer Alaix wziął w niewolę, z samych tylko chłopów się składają, których Gomez gwałtem do wojska swego zaciągnął i którzy więc chętnie do siebie swoich powrócili. Nie trzeba zatem słodkim oddawać się nadziejom; zbytne zaufanie byłoby szkodliwem. Zapewne nie zapomniano o tém że Gomez zbity na głowę przez Generała Espartero w dolinie Ruron, mimo to wkrótce potem trwożę po całym Madrycie rozpościerał.“

Paix umieściła następujące pismo z Bazylei z d. 30. m. z.: „Nadeszła tu dzisiaj z Bernu wiadomość, że poselstwo francuzkie wzbraniało się przyjąć notę, nadesłaną mu przez Miasto Sejmu, oraz że kancelarya poselstwa francuzkiego w Szwajcaryi zamknięta została i że tam ani paszportów, ani innych aktów nie wizują, sprawiła tu mocne wrażenie. Wyglądają z obawą ostatecznych skutków tych groźnych postanowień. Tutaj nigdy nie chwalono postępowania, jakiego Xiążę Montebello, mianowicie pod względem sprawy Conseilla, doznał; ale przypisują też część winy Francyi, która przez notę Pana Thiers

umysły wszystkich oburzyła.“ (Patrz artykuł: Szwajcaryja.)

B e l g i a.

Z Bruxelli, dn. 30. Września.

Xiążę Ligne udaje się stąd do Krakowa, aby tam ślub wziąć z damą należącą do najznakomitszych rodzin dawniej Polski. Po ślubie Xiążę na przemian już to w Wiedniu, już to tutaj z małżonką swoją mieszkać będzie.

Don Juan Hernandes, mianowany teraz Sekretarzem poselstwa hiszpańskiego w Paryżu, jest bardzo znany w tutejszem mieście, bo przed dwoma laty prowadził handel cygarami z Hawanną.

N i d e r l a n d y.

Z Hagi, dnia 29. Września.

Twierdzą powszechnie, że W. Xiążę rosyjski Michał, bawiący tu od dni kilku, na dłuższy czas do Londynu się uda.

S z w a j c a r y a.

Z Bernu, dnia 28. Września.

Pan de Belleval przywiózł nową, nader energiczną i nieprzyjazną notę nowego gabinetu francuzkiego w odpowiedzi na wydaną przez Miasto Sejmu odpowiedź względem spraw wychodźców politycznych. Gazety szwajcarskie (a wedle nich i Gaz. Rządowa) udzielają noty téj w całości. Treść onęj następująca: Francya przestałaby na dawniejszem conclusum (postanowieniu) i pominęłaby dla starodawniej przyjaźni milczeniem obrazy w nocie szwajcarskiej objęte, gdyby nowy przypadek, sprawa Konseilla, nie była się zdarzyła. W téj zaś upatruje gabinet francuzki wielkie znieważenie honoru francuzkiego; nota ta twierdzi, że cała sprawa Konseilla podstępem wychodźców, opisuje rząd szwajcarski jako igraszkę w ręku stronniectw, odwołuje się do wolnego ludu szwajcarskiego i żąda satysfakcyi dla Posła swego, który dopóki ta nie nastąpi, wszelkie związki dyplomatyczne z Szwajcaryją zrywa.

Już nie przezierają więcéj w poselstwie tutejszem francuzkiem paszportów do Francyi; wypłata pensyi francuzkich ma być zawieszoną i inne tym podobne środki przymusowe będą niezwłocznie użyte.

G a l i c y a.

Ze Lwowa, dnia 4. Października.

(Z Gaz. Lwów.) — Zwracamy [na to uwagę] czytelników naszych, że pod napisem Xięstwo Poznańskie umieszczony w ostatnim numerze gazety naszej artykuł o odwołaniu Xięcia Paszkiewicza z namiestnikostwa w Królestwie Polskiem na inną posadę, wyjęty był całkowicie z pomienionej gazety z d. 19. Września Nr. 219. bez żadnych dodatków z naszej strony i że we

Lwowie nic takiego nie słycać, coby pewnością téj wiadomości potwierdzać mogło

SPRZEDAŻ KONIECZNA.

Sąd Ziemsko-miejski w Międzychódzie.

Przy mieście Kamionie Powiatu Międzychódzkiego położony, młynarzom, małżonkom Hintz należący młyn wodny z przyległościami, oszacowany na 5021 Tal. 28 sgr. 6 fen. wedle taxy mogącej być przejrzanéj w Registrarze, ma być

dnia 6. Maja 1837.

przed południem o godzinie 11tej w miejscu zwykłym posiedzeń sądowych sprzedane.

Międzychód, dnia 22. Września 1836.

POŻEGNANIE.

W pierwszych dniach Października r. bież. przeroszę moje usługi jako ksiądz i nauczyciel z Trzemeszna do Ostrzeszowa; Przeświétenej Publicznosci okolicy Trzemeszna za położone we mnie zaufanie w poruczaniu mi swoich dzieci za świadczone uprzejmości i okazywane dowody przyjaźni, najniższe składam dzięki, i przy czulém pożegnaniu dozgonną zapisuję wdzięczność.

X. Strybel.

Składając dzięki moim Szanownym Łaskawcom za ich dotychczasową przychylność, mam honor donieść, iż zmieniwszy pomieszkanie, teraz na ulicy Wronieckiej pod Nr. 2. w domu Pana Mullaka mieszkam.

Nadmieniam zarazem, iż takie poczyniłem rozporządzenia w nowym lokalu, iż opłata od golenia znacznie zmniejszoną została, i nie więcéj jak tylko 3 fenigi od osoby opłaca się.

W. Petzoldt.

 Zupełna wysprzedaż wszelkich gatunków futer po nader umiarkowanych cenach u

Jakoby M. Warszawskiego, w rynku i narożniku Wrocławskiej ulicy Nr. 60.

Wyciąg z Berlińskiego kursu papierów i pieniędzy.

Dnia 8. Października 1836.	Papierami	Gotowizną
Obliży długi państwa	101½	101½
Obliży bankowe aż do włącznie lit. H.	—	—
Zachodnio-Pruskie listy zastawne	102½	—
Listy zastawne W. Xięstwa Poznańskiego	103½	103
Wschodnio-Pruskie	102½	—
Szląskie	—	105